

D O M

afsagt den 6. februar 2008 af Vestre Landsrets 8. afdeling
(dommerne Lis Frost, Henrik Twilhøj og Kim Sommer (kst.) med
domsmænd) i ankesag S-1356-07

Anklagemyndigheden

mod

Tiltalte

født den Dato 2 1947,

(advokat Anders Skovholm, Århus).

Retten i Århus, 13. afdeling, har den 20. april 2007 afsagt
dom i 1. instans (SS 13.4763/2006).

Tiltalte

har påstået frifindelse, her-
under frifindelse for påstanden om rettighedsfrakendelse,
subsidiært formildelse.

Anklagemyndigheden har påstået skærpelse, herunder at til-
talte frakendes retten til at virke som bistandsværge.

Politimesteren for Østjyllands Politi har nedlagt påstand
om, at tiltalte skal betale 42.000 kr. i erstatning.

Tiltalte har påstået frifindelse for kravet om erstatning, men har anerkendt kravet størrelsesmæssigt.

Tiltalte og vidnerne [redacted] Vidne 7 [redacted], Vidne 10 [redacted], Vidne 11 [redacted], Vidne 14 [redacted], Vidne 12 [redacted], og Vidne 15 [redacted] har for landsretten i det væsentlige forklaret som i 1. instans.

Der er endvidere afgivet forklaring af [redacted] Vidne 6 [redacted].

Tiltalte har supplerende forklaret, at han har læst bistandsværgebekendtgørelsen flere gange, og at han altid har fulgt bekendtgørelsens bestemmelser, herunder § 18 om vederlag. Han har krav på vederlag, jf. § 18, stk. 1, fra politiet spørger ham, om han vil være bistandsværge. Han ved godt, at det er retten, der foretager beskikkelse, men han vil ikke arbejde gratis. Han vil ikke vente på rettens beskikkelse, der ofte først foretages lang tid efter, at han har påbegyndt sit arbejde. Han har også ret til vederlag efter § 18, stk. 2, 1. punktum, fra det tidspunkt, hvor politiet antager ham. Han har altid vidst, at han efterfølgende ville blive beskikket. Han har ret til vederlag efter 2. punktum, selv om der er tale om en frivillig indlæggelse. Han har aldrig modtaget en domsudskrift vedrørende sine klienter fra politiet, men han har nogle gange modtaget dommen fra forsvareren. Han ser stort på, om der alene er tale om en dom til ambulans behandling med indlæggelsesmulighed. Klientens situation er den samme, hvis klienten tvangsmedicineres. I sådanne tilfælde, har han ret til kvartalsvederlag. De henvendelser, som han har fået fra politiet om betingelserne for vederlag, har han ikke rettet sig efter, idet politiet ikke har forstand på reglerne om vederlag. Han er ligeglad

med, hvad politiets personale mener om vederlaget, ligesom han ikke har tillagt bemærkningerne herom i politiets beskikkelsesbreve betydning. Først når klienten ikke længere er underlagt nogen form for tvangsmæssig behandling, har han ikke længere ret til kvartalsvederlag. Det er uden betydning, om klienten opholder sig i sit eget hjem. Lovens ordlyd er ikke afgørende for ham. Han har krav på vederlag, uanset om han har haft kontakt til klienten. Han har altid stået til rådighed for klienten. Han har alene én gang fået besked fra et indlæggelsessted om en klients indlæggelse, men han har flere gange fået meddelelse herom fra en forsvarer. Når en klient ikke har været på sin bopæl, og han ikke har kunnet få oplyst, hvor klienten opholdt sig, er han gået ud fra, at klienten har været indlagt. Han har oplyst til politiet, at **Vidne 9** var indlagt på psykiatrisk hospital, afd. N 1. Den oplysning må han have fået et sted fra, så han har handlet i god tro. Han har været bistandsværgen i andre politikredse. Der har der ikke været problemer med vederlaget. Hvis han havde fået de nødvendige oplysninger fra indlæggelsesstederne, havde han ikke haft problemer med at udfylde sine vederlagsanmodninger. Århus Politi har ikke orienteret ham om, hvem der var klienternes forsvarer. Når han flere gange har anmodet om det samme årsvederlag, har de efterfølgende vederlagsanmodninger været en slags rykker. **Institution 1** er en institution, hvor der også opholder sig personer med en indlæggelsesdom. Hans arbejde som bistandsværgen har samlet langt oversteg det samlede vederlag herfor. Han har fået 35-40.000 kr. årligt i vederlag.

Om sine personlige forhold har tiltalte forklaret, at han efter byrettens dom fortsat har fungeret som bistandsværgen. Han har fået 3 nye klienter efter byrettens dom. Han modtager førtidspension.

Vidne 6 har forklaret, at tiltalte har været hans bistandsværge fra 1997 til 2005. Han havde en fin kontakt til tiltalte i den periode.

Foreholdt sin forklaring til politiet den 5. juli 2005, om at han sidst har været i kontakt med tiltalte for 4 år siden, har han forklaret, at han ikke i dag husker nærmere om sine kontakter til tiltalte i den omtalte periode.

Vidne 7 har supplerende forklaret, at han har talt meget i telefon med tiltalte, men han husker ikke, om de har drøftet, om han var indlagt. Han var meget tilfreds med at have tiltalte som bistandsværge.

Vidne 10 har supplerende forklaret, at han ikke har været indlagt efter sin dom. Han bor i **Institution 5**, hvor han også boede før, han fik dommen. **Institution 5** er et bosted, hvor han kan komme og gå, som han har lyst til.

Vidne 11 har supplerende forklaret, at han fortsat er afdelingsleder på **Institution 1**. Ca. 1/3 af beboerne har en dom til anbringelse. De øvrige er der frivilligt. **Vidne 5 (V5)** har hele tiden boet frivilligt på institutionen. **V5** kan frit flytte i eget hjem, men det vil ikke være hensigtsmæssigt. Institutionen kan ikke modsætte sig en flytning, men vil i så fald kontakte lokalpsykiatrien herom.

Vidne 14 har supplerende forklaret, at hun ikke længe er ansat i **Institution 5**. Da hun var ansat, var hun kontaktperson for **Vidne 10**. **Vidne 10** boede i **Institution 5**, før han fik sin behandlingsdom. **Vidne 10** har aldrig været indlagt i henhold til dommen.

Vidne 12 har supplerende forklaret, at det var en vanskelig opgave at holde styr på udbetalingen af vederlag til bistandsværgerne. Der var fejl i tiltaltes vederlagsanmodninger, men hun husker ikke de konkrete fejl.

Forevist vederlagsanmodning af 18. februar 2004 har hun forklaret, at det er hendes påtegning om indlæggelsessted, der er på anmodningen. Oplysningen herom må hun have fået fra tiltalte. Der var på det tidspunkt **Antal** bistandsværger i politikredsen, og de havde hver ca. 8-12 klienter. Århus Politihavde ikke nogen særlig aftale med indlæggelsesstederne om telefoniske oplysninger.

Vidne 15 har supplerende forklaret, at hun havde arbejdet med vederlagsanmodninger i ca. 3 år, inden hun i 1998 gik på pension. Hun kunne kontrollere bistandsværgerne gennem udskrifter af de relevante domme, ligesom hun kunne ringe til Retspsykiatrisk Hospital. Hun havde et direkte nummer, hun kunne anvende. Det skete også, at hun ringede til retten for at få oplysninger.

Landsrettens begrundelse og resultat:

Skyld

Det bemærkes indledningsvis, at **Vidne 1** blev udskrevet til sin fars adresse den 2. april 2003 og ikke som anført i dommen den 2. april 2004.

Tiltalen i forhold 10 vedrører 10 betalingsanmodninger. Efter bevisførelsen er en af anmodningerne først fremsat i oktober 2003. Det er herefter alene bevist, at tiltalte i til-

taleperioden fra den 29. november 1999 til den 28. juli 2003 anmodede om kvartalsvederlag 9 gange og fik udbetalt i alt 13.200 kr. Med den begrænsning, der følger heraf, tiltrædes det af de grunde, som byretten har anført, også efter bevisførelsen for landsretten, at de vederlag, der er omfattet af tiltalen for landsretten, er uretmæssigt oppebåret eller forsøgt oppebåret på en retsstridig måde, og at de urigtige oplysninger i tiltaltes vederlagsanmodninger til Politimesteren i Århus har bestemt politimesteren til at foretage de uberettigede udbetalinger.

Reglerne om vederlag til bistandsværger, herunder betingelserne for udbetaling af vederlag for beskikkelse under straffesagens behandling, årsvederlag og kvartalsvederlag, fremgår klart af væргеbeskikkelsesbekendtgørelsens § 18, stk. 1 og 2, og tiltalte har løbende modtaget vejledning om reglerne fra Århus Politi, herunder i politiets beskikkelsesbreve.

På denne baggrund og efter den øvrige bevisførelse, herunder tiltaltes egen forklaring, er det bevist, at tiltalte dels bevidst har afgivet urigtige oplysninger, dels kontinuerligt har afgivet oplysninger uden at undersøge rigtigheden af oplysningerne, og at tiltalte vidste, at oplysningerne var bestemmende for de udbetalinger af vederlag, der fandt sted. Det er endvidere bevist, at tiltalte i den forbindelse havde til hensigt, at opnå udbetalinger i overensstemmelse med, hvad han anså som en rimelig fortolkning af bekendtgørelsens bestemmelser om udbetaling af vederlag, selv om han vidste, at denne fortolkning var i strid med bekendtgørelsens ordlyd og den vejledning, som han løbende havde modtaget fra Århus Politi.

På denne baggrund og af de øvrige grunde, som byretten har anført herom, er det bevist, at tiltalte med forsæt svigagtigt har bestemt eller forsøgt at bestemme Politimesteren i Århus til at udbetale vederlag i strid med reglerne herom.

Den omstændighed, at tiltalte ikke har modtaget underretning om sine klienters forhold i overensstemmelse bistandsværgebekendtgørelsens bestemmelser, kan ikke føre til et andet resultat.

Det tiltrædes derfor, med den nævnte begrænsning i forhold 10, at tiltalte er fundet skyldig som sket.

Forældelse

Tiltalen for landsretten vedrører 15 forhold, der kontinuerligt er begået fra den 16. oktober 1997 til den 1. juni 2005. Flere af forholdene omhandler flere strafbare handlinger begået i den nævnte periode. Alle forholdene vedrører bedrageri mod Politimesteren i Århus, og handlingerne er udført af tiltalte som bistandsværge. De strafbare handlinger har på denne baggrund en sådan ensartethed i udførelsesmåden og en sådan tidsmæssig sammenhæng, at forældelsesfristen for alle handlinger under ét skal regnes fra ophøret af den sidste strafbare handling.

Da der er rejst tiltale den 30. oktober 2006 er ingen af de strafbare handlinger herefter forældet.

Retsfølger

Straffen er passende udmålt til fængsel i 4 måneder.

Efter oplysningerne om tiltaltes personlige forhold samt efter sagens omstændigheder, herunder afgørelsen om rettidshedsfrakendelse, jf. nedenfor, tiltrædes det, at straffen undtagelsesvis er gjort betinget som sket.

Efter karakteren og omfanget af de strafbare forhold, der alle er begået i forbindelse med tiltaltes tillidshverv som bistandsværg, er der særlige omstændigheder, der taler for, at tiltalte vil misbruge hvervet som bistandsværg, jf. straffelovens § 79, stk. 2. Tiltalte frakendes derfor retten til at virke som bistandsværg i 3 år fra endelig dom.

Efter de juridiske dommeres bestemmelse tages påstanden om erstatning til følge.

Med de anførte ændringer stadfæster landsretten dommen.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Byrettens dom ændres, således at tiltalte frakendes retten til at virke som bistandsværg i 3 år fra endelig dom.

Tiltalte skal inden 14 dage til Politimesteren for Østjyllands Politi betale 42.000 kr.

I øvrigt stadfæstes dommen.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger for landsretten.

Lis Frost

Henrik Twilhøj

Kim Sommer

(kst.)

